Otto Schneid
Papers

The Artist Zvi Shor

60:21

21

הצייר צבי שור.

יש אמנים שצריך לאמור על אודותיהם הרבה מאד ויש כאלה שכל אמתם מוצאת מקום במלים מועטות. אמנותו של צבי שור שקטנית היא וכן נכבדו בהגבילנו את הסתכלותנו זו לקיצור האפשרי.

נקודת הכובד של יצירתו האמנותית היא ציור נוף עדין עד מאד וקרוב בכוחותיו המיוחדים ובאמצעיו לרוח המוסיקה. פעולתו מחוסרת כל פצירה וטרחנות ובחותם של יאוש הבלתי-יכול לשמחה ובשלוותו הנפלאה הוא ופונה לו דרך לנשמת המסתכל בו. לא הכול יקלטו לה אמת את במאמץ, אך מי שאמנות כזאת יכולה לתת לו דבר כלל, יקבל ממנה את ברכת הטבע המצורף.

בחיבורן הרי האמנות האלה פשוטות וברובן אינן מרכבות אלא מגוונים אפריים וירקים ובמקצת בתנופות המתאוות ביניהם. החלל והבוש שקולים הם לה כנגד זה והמרחב מורגש בכול. באופן פשוט עוד יותר נבנה החיבור מצבעיו: כחומר לבנין משתמש האמן בצבעים מועטים, ושהם קרובות רק בארבע. נזכר דרך דומה באסתטיקה הסינית שמונחה לכל הצבעים הוא „חמשת הצבעים." בהמשכנו את ההשואה נכיר שגם אצל שור אין הנמנע להוסיף או להשמיט דבר. הפקטורה שלו בספוגית ומאונדנת כביכול מעשירה במדה מאתיה את האקורד המרכב מקולות המועטים כל כך; והנוף אין בו רק צרוף תופעותיו הצבעוניים המחודדות. בנגוד הבד והנייר בו ממציא לנו האמן יותר ממה שידו מתארת, מולדים, כעין חיים פנימיים, יודע צדיק נפש עצו.

רוב אמנותיו אלה נתהוו בארץ ישראל ומפארות את תפארתה. אולם אין מפארות אותה לפי שהיא הנראית אך ורק לעיני בן אדם הלזה. וכן הדין באמנותו של פארים.

Chacun a son Paris, לכל אחד יש הפאריס שלו הוא, ונוג-עיר

כמעט שלא אמננו בשגיגתו האֶלגית, אין הוא הפאריס של כל אחד.

ובכן, תמונותיו של נוג במהותן קומפוזיציות, חיבורים הן. על אחת כמה וכמה נבין מאליו שהוא מחבר במובן הטוב של המלה את תמונותיו של טבע דומם. פה עוד יותר חופש בידו לבחור ולסדר, להגלות ולהוריד, להבליט ולרבֵּל. ביכלתו לרופף ולמתוח את הגוש עוד יותר, להעביר את הצבע לגוון כמעט חד-צבעוני, לגנוז ציור פרחים להופעה שקופה, כאלו החלל היה מתעבה ומוגשם בהם. וביכלתו לרומם את ההופעה בתאורת למדרגת לירקה טהורה. אין זה נפלא בעינינו שהרוח הגלוט בציוריו של נוג ודומם עבר גם לדמות האדם בציורו. ~~מנוחה באמנות הנן ורכוון מאורך~~ של רכוון הגוף של התמונות הנן מאורך גם בפורטרטים של הויתם הנאמנה למציאות נוסף עוד גורם רחוק ממנה.

זכות קיומה של אמנות „שהיא רחוקה מהחיים" במידה כזאת, הוטלה בספק לעתים קרובות כבר לפני המלחמה. בקביעת הטנדנציה באמנות הרבה במידע לטפל בעשרות שנים האחרונות, ולספרות הגדולה המוקדשת לסוציולוגיה של אמנות ~~תרמתי גם אני~~ תרומה צנועה. ברמז מחקרים ומופתים שהכירו נכונה את זכות הקיום של אמנות פוליטית וסוציאלית ואף את פעולתה בתולדות האמנות ומהכרתם זו הוציאו את התביעה, של אמנות כלשהי להביא לידי בטוי רצון פוליטי ואקטואלי. מעיניהם נעלמו עובדות חשובות ועקרים מכריעים: יש רצון היחיד ויש רצון של קבוצות האנושיות הגדולות. והנטיה הציבורית הנמצאת במעשה יכולה לחיות יחידים, אפילו נעלמת מדעתם ומדעת ההמונים: ובמחיצתו אלה היה הצייר Filippo Lippi לחלוף הבורגנות + והתגברותה של יושדה ימי הביניים, והתפתחות הכלכלית. יש הטנדנציה הנראת לעין, והתקופה כדרך המאמרים הראשיים. ויש פעולה ללא כונה קבועה ודרכיה רחוקים ונועלים. שפינוזה לא היה מהפכן „ממש", ובכל זאת תורת המוסר שלו היתה להנחה רוחנית של המהפכה הצרפתית. רמברנדט לא הציע עדין הצעות לשווי-הזכויות בקהל היהודים, אבל מבלי המאה השמונה עשרה

למדו מציוריו, שגם היהודים בני אדם הם.

חוסר טנדנציה רלטיבי הוא היום כבכל התקופות ואין בעולם אמנות ללא אמנות, בין שהאמן מתכוון לרעיונות ~~[illegible]~~ חברתיים ולהוראות פוליטיות ובין ~~[illegible]~~ שרצונו לבטא רק את רגשי לבו ואת פני העולם המשתקף באישיותו. ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ אמנינו חבר טוב הוא והגשמה אצילה של הפרולטריות היהודית ואולי גם תכונותיה הן הן המתבטאות ביצירותיו.